

A Pécsi Ítéltábla a dr. Hrabár Andrea ügyvéd (fél címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I.rendű felperes címe) I. rendű, **II.rendű felperes neve** (ugyanottani lakos) II. rendű, a dr. Hoffmann Lilla ügyvéd (fél címe) által képviselt **III.rendű felperes neve** (III.rendű felperes címe) III. rendű, a dr. Hrabár Andrea ügyvéd (fél címe) által képviselt **IV.rendű felperes neve** (IV.rendű felperes címe) IV. rendű, a személyesen eljáró **V.rendű felperes neve** (V.rendű felperes címe) V. rendű és **VI.rendű felperes neve** (VI.rendű felperes címe) VI. rendű felpereseknek - az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviselési Osztálya (ügyintéző: dr. Böke Katalin) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2014. június 5. napján kelt, 32.P.20.952/2013/22. számú részítélete ellen a III. rendű felperes által 30. sorszám, a IV. rendű felperes által 33. sorszám és az alperes által 29. és 31. sorszámok alatt benyújtott fellebbezések folytán meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság részítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a III. rendű felperes részére 6.350 (hatezer-háromszázötven) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi a III. és IV. rendű felpereseket egymás között egyenlő arányban, hogy fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 8.500 (nyolcezer-ötszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi a III. rendű felperest, hogy fizessen meg 15.000 (tizenötezer) forint, míg kötelezi a IV. rendű felperest, hogy fizessen meg 20.600 (húszezer-hatszáz) forint feljegyzett fellebbezési illetéket a Magyar Állam javára, az illetékes állami adóhatóság felhívására, az ott időben és módon.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság részítéletében rögzítette, hogy a jelen per I-VI. rendű felperesei és további 193 magánszemély 2006. október 11-én nyújtottak be keresetlevelet **Gy F** akkori **m**, valamint a ... alperesek ellen, amelyben felperesenként 100.000 forint kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az alpereseket, amiért a 2006. évi országgyűlési választásokat megelőzően az alperesek a költségvetés valós számadatait nem hozták nyilvánosságra. A felperesek a jelen perben nem álló **K L I** rendű felperest, mint pertársat hatalmazták meg a perbeli képviseletük ellátására.

Az alapperben eljáró alperes neve (akkori elnevezése: ...) 19.P.21.413/2006/2. számú végzésével hiánypótlásra hívta fel a felpereseket képviselőjük útján arra vonatkozóan, hogy a felperesek pontos, olvasható nevét és idézhetőségi címét tüntessék fel, két tanúval hitelesíttessék aláírását, és jelentsék be, hogy a II. rendű alperes, a ... perelhetőségét mire alapítják. A felperesek a teljesítési határidőt

további 30 nappal kérték meghosszabbítani, majd a 2007. január 24. napján benyújtott beadványban kérték figyelmen kívül hagyni azon felpereseket, akiknek a neve és lakcíme olvashatatlan. A **K** helyett **V J** pt és a **Pot** állították perbe II. és III. rendű alperesként.

2007. március 20-án az alperes bíróság 6. számú végzésével ismételten felhívta a felpereseket, hogy nevüket és címüket olvashatóan, nyomtatott betűkkel jelentsék be, és nyilatkozzanak **V J** II. rendű alperes idézhetőségi címéről is. 2007. április 25. napján a felperesek nevében a képviselő nyomtatott formában is előterjesztette a felperesek névsorát.

Az alperes bíróság 2007. május 18-án kitűzte az első tárgyalás időpontját 2007. november 20. napjára, és arra a felperesi képviselőt és az alpereseket megidézte. 2007. augusztus 22-én kifogásolta a felperesi képviselő, hogy pertársai idézést nem kaptak, majd pedig 2007. szeptember 10-én kérte a tárgyalás későbbi időpontra történő kitűzését annak érdekében, hogy pertársai meg tudjanak jelenni. Ezért 2007. november 30. napjára halasztotta a bíróság az első tárgyalás időpontját, és arra a további felpereseket megidézte.

Az alapügy 11. sorszámától 48. sorszámaig, 2007. november 12-ig további felperesektől érkeztek perbelépési nyilatkozatok, az alperesek oldalán beavatkozási kérelmek, továbbá több felperes is elállt a kereseti kérelmétől. 2007. október 29-én az alperes bíróság a szükséges tájékoztatásokat megadta, egyes kézbesítések sikertelenségéről a felperesi képviselőt tájékoztatta, néhány csatlakozási kérelmet elutasított. 2007. november 12-én 49. sorszám alatt terjesztették elő az alperesek érdemi ellenkérelmüket.

A felperesi képviselő 61. sorszám alatt, 2007. november 21-én az eljárás elhúzódása miatti kifogást terjesztett elő, amelyben sérelmezte, hogy a tárgyalás kitűzésére nyitva álló 9 hónapos időtartamot túllépve tűzött a bíróság tárgyalást.

A 2007. november 30. napján megtartott első tárgyaláson a bíróság tájékoztatta a felpereseket, hogy mivel a tárgyalás kitűzése megtörtént, tárgyalást tart a bíróság, további intézkedést nem tehet a kifogás tárgyában. Ennek ellenére a felperesek kérték az iratoknak a ... Ítéletáblához történő felterjesztését. Az alperes bíróság rendelkezett az időközbeni elállások miatt a per részbeni megszüntetéséről. A tárgyaláson megjelent II. és VI. rendű felpereseket személyesen meghallgatta, a bizonyítási teherről is kioktatta őket. A tárgyalást elhalasztotta, új határnapot nem tűzött azzal az indokkal, hogy az iratokat a kifogás elbírálása érdekében a ... Ítéletáblához terjeszti fel. Felhívta a felpereseket, hogy bizonyítási indítványukat a kitűzendő tárgyalás előtt legkésőbb 30 nappal terjesszék elő a szükséges példányszámban. Az iratokat azonban nem terjesztette fel az ítéletáblához. Nem döntött továbbá **T A** beavatkozási kérelméről, amely 2007. december 3-án 77. sorszám alatt érkezett.

Az alperes 2008. március 18. napján 2008. április 4-ére tűzte ki az új tárgyalási határnapot 83. sorszám alatt. 2008. március 19-én végzést hozott az elállások folytán a per részbeni megszüntetéséről. A felperesek 2008. március 28-án 87. sorszámú beadványukban az eljárás szabálytalansága miatti kifogást terjesztettek elő, melyben azt sérelmezték, hogy a törvényszék nem terjesztette fel az iratokat az ítéletáblához. Kifogásolták továbbá azt is, hogy a kitűzött tárgyalást megelőző 30 nappal indítványaikat, beadványaikat benyújtani esélyük sem volt. Ehhez arra lett volna szükség, hogy az idézést legalább 60 nappal a tárgyalást megelőzően megkapják, ez azonban nem történt meg. A felperesek 2008. április 1-jén érkezett fellebbezésükben sérelmezték a permegszüntető végzésbe foglalt illetékviselésre kötelezést.

Az alperes bíróság 2008. április 4. napján tartotta meg a második tárgyalást. Azon a jelen per I-VI. rendű felperesei nem jelentek meg személyesen, őket a pertársuk képviselte. A bíróság a feleket érdemben meghallgatta, egyúttal tájékoztatta és felhívta a felpereseket, hogy a kereseti kérelmet teljes körűen, egységes szerkezetben, pontos jogszabályi hivatkozással kell előterjeszteniük. A tárgyalást elhalasztotta új hatánap tűzése nélkül. Az eljárási kifogás elbírálása érdekében rendelkezett arról, hogy felterjeszti az iratokat a másodfokú bírósághoz, és kötelezte a feleket, hogy a jövőben kitűzendő tárgyalást megelőzően legkésőbb 30 nappal bizonyítási indítványukat terjesszék elő.

A felperesek 2008. április 30. napján 101. sorszám alatt összegezték kereseti kérelmeiket. Az alperesek 2008. május 7-én terjesztettek elő előkészítő iratot. Az alperes bíróság az ügy iratait az ítéletáblához nem terjesztette fel.

2008. október 16-án a felperesek az eljárás elhúzódása miatt ismételt kifogást nyújtottak be, és sérelmezték, hogy a második tárgyalás óta nem történt érdemi intézkedés az ügyben. Ezután az alperes bíróság 2009. március 4. napján tűzött ki újabb tárgyalási hatánapot 2009. április 3. napjára. Ezért a felperesek ismét sérelmezték, hogy nem tudnak eleget tenni annak a kötelezettségüknek, hogy a tárgyalás kitűzését megelőzően 30 nappal indítványukat terjesszék elő. Az újabb permegszüntetések kapcsán az illeték megfizetésére kötelezés miatt fellebbezést terjesztettek elő. 2009. március 20-án és 23-án újabb csatlakozási kérelmet érkeztek, amelyet a bíróság 2009. április 1-jén elutasított.

A 2009. április 3. napján megtartott harmadik tárgyaláson, amelyen a II. és III. rendű felperes személyesen is megjelent, az alperes bíróság saját hatáskörében megváltoztatta a permegszüntető végzésben megállapított illetékfizetési kötelezettséget, és az illeték kiszabását mellőzte. Egyúttal **T A** addig még elbírálatlan beavatkozási kérelmét is elutasította. A jelenlévő feleket a tárgyaláson meghallgatta, majd a tárgyalást elhalasztotta 2009. június hó 12. napjára további indok megjelölése nélkül, egyúttal jelezte, hogy a kereset jogalapja tekintetében döntést kíván hoz.

A felperesek 2009. április 8-án 119. sorszámú beadványukban újabb bizonyítékot csatoltak, és bejelentették, hogy a **Pot** perbe hívják (pontosabban: perbe állították). 2009. május 11-én ismételten az eljárás elhúzódása miatti kifogást terjesztettek elő. Sérelmezték, hogy a korábbi kifogás felterjesztése elmaradt, és a beavatkozási kérelem elbírálása a benyújtást követő másfél évvel történt meg. Egyúttal kiterjesztették a kereseti kérelmet **K T** volt **pi** államtitkára is. Az alperes 2009. május 22. napján felhívta végzésével a felpereseket a keresetkiterjesztéssel összefüggésben az új alperes idézhetőségi címének bejelentésére.

A 2009. június hó 12. napján megtartott negyedik tárgyaláson, amelyen a jelen per felperesei közül a II. rendű felperes volt jelen, az alperes bíróság részíteleket hozott. Határozatában a felperesek keresetét az I-II-III. rendű alperesek vonatkozásában elutasította. A IV. rendű alperes, **K T** tekintetében a tárgyalást nem folytatta. A részítelettel szemben 2009. augusztus 25-én 127. sorszám alatt jelentett be fellebbezést az alapper I. rendű felperese, a fellebbezés folytán a felterjesztett iratok a ... Ítéletáblához 2009. október 28. napján érkeztek meg. A ... Ítéletábla, mint másodfokú bíróság 2010. március 18-án hozott részíteleket 2.Pf.21.727/2009/9. szám alatt, amelyben az elsőfokú bíróság részíteleket helybenhagyta.

Az alperes bíróság 2010. október 18. napjára tűzött új tárgyalási hatánapot 2010. június hó 18. napjára a IV. rendű alperesre vonatkozóan. E tárgyalást a kereseti kérelem pontosítása érdekében halasztotta el 2011. február 7-ére. E két tárgyaláson a jelen per felperesei személyesen nem jelentek

meg, őket a pertársuk képviselte. 2011. február 7-én a felperesek a IV. alperessel szemben elálltak kereseti kérelmüktől, és a per megszüntetését kérték. Arra hivatkoztak, hogy a perindítással az volt a céljuk, hogy a 2010. évi országgyűlési választások előtt a bíróság döntsön, azonban az időközben bekövetkezett kormányváltásra és a felperesek megállapításait alátámasztó vizsgálatokra figyelemmel a per időközben okafogyottá vált. Ezért az alperes bíróság aznap jogerőre emelkedett végzésével a pert a IV. rendű alperes vonatkozásában megszüntette.

A felperesek a jelen keresetükben személyenként 332.000 forint nem vagyoni kártérítés (sérelemdíj) megfizetésére kérték kötelezni az alperest a Pp. 2. §-ának (3) bekezdése alapján, mivel az alperes bíróság megsértette az eljárás ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogukat a 19.P.24.413/2006. számú per tárgyalása során, amely jog az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk (1) bekezdésében is rögzítésre került. Előadták továbbá, hogy **K L** pertársuk - aki az alapperben a felpereseket képviselte - a ... Törvényszék 2012. április 13-án meghozott, 25.P.21.867/2011/15. számú ítéletével 750.000 forint összegű sérelemdíjban részesült ugyanezen indokra alapítva. Ennek alapján arányosítva számolták ki, hogy a pertársak részére fejenként 332.000 forint kártérítés jár. Hivatkoztak a törvény előtti egyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeire.

A II. rendű felperes előadta továbbá, hogy számára az eljárás elhúzódása jelentős joghátrányt okozott, mivel családjával Tról autóval járt be B belvárosába a tüntetésekre, ahol az egy óra parkolásért este 6 óra után is fizetni kellett. Az eljárás elhúzódása mögött politikai nyomást vélte felfedezni.

A III. rendű felperes hangsúlyozta, hogy az alapper felperesei magánszemélyek, míg alperesei nagy befolyással rendelkező politikusok voltak. Az erőfölényt megfélemlítésként élték meg. Részére az eljárás elhúzódása szellemi traumát okozott, és meggyalázta nemzeti érzelmét. Ezen túlmenően csonttrák betegségének okozója valószínűleg a karhatalmi szervek által a vele szembeni fellépéskor használt könnygáz, amely áttételesen szintén felróható az akkori **mnek**. Amennyiben a bíróság mulasztására tekintettel kártérítésben részesül, számára azt teszi nyilvánvalóvá, hogy az alperes bíróság a valódi károkozótól elhatárolódik. Arra már nem emlékezett, hogy a per technikailag milyen módon nyert befejezést.

A IV. rendű felperes előadta, hogy az eljárás elhúzódása miatt az emberek elvesztették a az igazságszolgáltatásba vetett hitüket. Több felperes is elállt a keresettől, és ez csökkentette az ügy súlyát. Véleménye szerint attól lehetett tartani, hogy az ügy politikai hatásra elhal.

A VI. rendű felperes előadta, hogy az alapper első tárgyalásán az alperesek jogi képviselője nyíltan megfenyegette őket, emiatt elképzelhetőnek tartotta, hogy az alapper alperesei az alperes bíróságra is nyomást gyakorolnak.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Hangsúlyozta, hogy a felperesek magatartásukkal maguk is hozzájárultak a per elhúzódásához, így arra nem hivatkozhatnak alappal. Ekként a benyújtott keresetlevél alkalmatlan volt a tárgyalás kitűzésére, hiánypótlásra kellett visszaadni. 2009. évben is bizonyítékokat csatoltak, és a keresetet kiterjesztették, amely önmagában a pertartam növekedését eredményezte.

Előadta, hogy kizárólag a késedelem ténye nem ad alapot a Pp. 2. §-ának (3) bekezdése szerinti kártérítés megítélésére, hanem figyelembe kell venni a jogvita tárgyát és természetét, valamint az eljárás egyedi körülményeit. Rámutatott arra, hogy a pert 203 felperes indította eredetileg két alperes ellen. Majd az alperesek személyét helyesbítették, a keresetet többször kiterjesztették, beavatkozási kérelmeket nyújtottak be, az ügy emiatt nehezen volt kezelhető. Ezért az eljárás nem tekinthető ésszerűtlenül hosszúnak.

Utóbb a felperesek maguk jelentettek be elállást, így eleve nincs helye jogsérelemre való hivatkozásnak. A Pp. 2. §-ának (1) bekezdése, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke alapján az ésszerű időn belüli elbírálási kötelezettség csak az érdemi döntésre vonatkozik.

Hangsúlyozta, hogy a késedelem oka valójában a felperesek kirívóan magas száma volt. Az ő személyük, adataik, címük egyeztetése is akadályba ütközött. Az első tárgyalás kitűzése körében kimutatható tényleges késedelem nem okozhatta az eljárás elhúzódását. Az első tárgyalást ugyanis mindenképpen el kellett volna halasztani a beavatkozási kérelmek elbírálása érdekében. Bár a 2008. április 4-i tárgyaláson elmaradt a következő tárgyalási hatánap kitűzése, az addig beérkezett elállási nyilatkozatok, csatlakozási kérelmek és címváltozás-bejelentés kimentette az alperes késedelmét. Szükségszerű volt a 2009. április 3-i tárgyalás elhalasztása is a költségmentességi kérelmek elbírálása végett. 2009. június 12-én részítéletet hozott a bíróság, a IV. rendű alperes vonatkozásában pedig éppen a felperesek kérték a per megszüntetését utóbb.

Álláspontja szerint a **K L** ügyében hozott ítélet nem hat ki a jelen ügyben hozandó határozatra, az a bíróságot nem köti. Előadta, hogy az alapper egy másik felperese, **Sz J** részére egy másik törvényszék 100.000 forint kártérítést ítélt meg ugyanezen eseményekkel összefüggésben. Nem hagyható figyelmen kívül a kártérítés összegszerűségének meghatározásakor, hogy az alapperben a felperesi kört **K L** fogta össze, ő jelent meg a tárgyalásokon, és ő készítette a beadványokat. Az egyes felpereseket ért jogsérelem kapcsán egyedileg kell vizsgálni a jelen per felpereseinek az alapperben tanúsított magatartását.

Az elsőfokú bíróság részítéletében az I-II-III. és VI. rendű felperesek részére személyenként 190.000 forint, míg a IV. és V. rendű felperesek részére személyenként 75.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a Pp.2. §-ának (1) bekezdésében írt, az eljárás ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jog, a felperesek esetében kétségtelenül sérült. Az alperes az alapperben a Pp.-ben előírt eljárási határidőket több ízben sem tartotta be, intézkedési, kitűzési és tárgyalási késedelemben volt. A Pp. 95. §-ának (1) bekezdését, 125. §-ának (1) és (3) bekezdését, 142. §-ának (2) bekezdését és 238. §-ának (1) bekezdését vizsgálva megállapította, hogy az alapper során az alperes bíróság részéről mintegy 27 hónap inaktív időszak volt kimutatható.

Ekként közel egy hónapos késedelemmel intézkedett az alperes, amikor a 2007. január 24-i felperesi hiánypótlást követően csak 2007. március 20-án rendelkezett az ismételt hiánypótlásról. Több mint négy hónapos késedelemmel járt az alapper első tárgyalásának kitűzése. A keresetlevél 2007. április 25-én vált alkalmassá az érdemi tárgyalásra, és a 9 hónapos kitűzési határidő 2007. július hó 11-én járt le. Ehelyett csak 2007. november 20-ára tűzött tárgyalást az alperes.

8 hónapos indokolatlan elhúzódást állapított meg az elsőfokú bíróság a per második és harmadik tárgyalása között (2008. április 4., illetve 2009. április 3.) - a legfeljebb négy hónapos tárgyalási időköz kötelezettségéhez képest.

2009. április 3-a és június 12-e között szükségtelenül merült fel két hónap szünet, a tárgyalás elhalasztásának oka nem volt. A beavatkozási kérelmet tárgyaláson kívül is el lehetett bírálni, és a 2008 szeptemberében érkezett költségmentességi kérelmet korábban is el lehetett volna bírálni.

12 hónap további indokolatlan késedelmet állapított meg a törvényszék a 2009. június 12-én és 2010. október 18-án megtartott tárgyalások között. A tárgyalást a IV. rendű alperes vonatkozásában folytatni kellett volna a részítélet meghozatala után.

Rögzítette, hogy a félnek az eljárás elhúzódásához való hozzájárulása, közrehatása nem eredményezheti az állami szerv felelősség alóli mentesülését, ha az eljárás más részeit illetően az eljárás elhúzódását maga az állami szerv okozta. A bíróság felelőssége objektív, ezért munkaszervezési, anyagi, személyi, eszközellátottsági hiányokra, leterheltségre nem hivatkozhat.

Mindezekre tekintettel a törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy a Pp. 2. §-ának (3) bekezdésében írt méltányos elégtételt biztosító kártérítésre igényt tarthatnak a felperesek a Pp. 2. §-

ának (1) bekezdésében írt, az eljárás ésszerű időn belül történő befejezésének kötelezettsége megsértése miatt. A felpereseknek káruk tényét külön nem kell bizonyítaniuk. Ugyanakkor rámutatott arra, hogy a felpereseket személyenként külön-külön ért jogsérelmek mértékének jelentősége van a kártérítés összegének meghatározása körében. Ezért egyedileg kell vizsgálni a felpereseknél a bekövetkezett jogsérelmet.

Kiemelte, hogy a nem vagyoni kártérítés mértékének megállapításakor figyelembe kell venni az eljárás elhúzódásának a felperesekre konkrétan gyakorolt pszichés hatását. A felperesek lényegében az Állam jogszolgáltatásába vetett bizalom megrendülésére, és a bizonytalanság érzésére hivatkoztak. Figyelembe vette ezért a törvényszék az alapper azon különleges sajátosságát, hogy a felperesek, mint magánszemélyek álltak szemben magas rangú állami vezetőkkel, köztük az akkori miniszterrel. Arra a következtetésre jutott, hogy az indokolatlan késedelmek folytán a felperesekben alappal alakulhatott ki a jogállam meggyengülésének érzése. Figyelembe vette az akkori miniszter 2006. év őszén tartott, ún. „...”-ének nyilvánosságra kerülését követő közismert politikai eseményeket, ahol az állami vezetőkkel szemben demonstráló civilek ellen fellépő rendőri szervek egyes esetekben jogszerűtlenül alkalmaztak kényszerintézkedéseket. Nem hagyhatta figyelmen kívül a törvényszék a jogsértés súlyát, tartalmát, intenzitását és ismétlődő jellegét.

Tekintetbe vette azt a körülményt is, hogy K L részére a törvényszék egy korábbi perben ugyanezen alperesi jogsértésre tekintettel mekkora összeget ítélte meg. Kifejtette, hogy az alapper során K L szervezte meg a felperesi pertársaságot, az ügyeket ő intézte, a tárgyalásokon ő jelent meg. Az a tény, hogy a felperesek közül többen távol maradtak az alapper tárgyalásaitól, az ügyvel való azonosulás hiányát, esetlegesen az érdektelenség mértékét világította meg. A II. rendű felperes az alapperben három tárgyaláson is megjelent, a III. és VI. rendű felperesek egy tárgyaláson voltak jelen, az I., IV. és V. rendű felperesek nem jelentek meg. A IV. rendű felperes előadásából ugyanakkor kiderült, hogy az alapper tárgyát sem ismerte. A VI. rendű felperesnek nem voltak információi a per utolsó szakaszában történekről. Az I. rendű felperes ugyan nem jelent meg az alapper tárgyalásain, azonban az ott történekről a házastársa, II. rendű felperes nyilvánvalóan tájékoztatta.

Mindezen körülményeket egybevetve és összességében értékelve, mérlegeléssel az I-III. és VI. rendű felperesek részére személyenként 190.000 forintot, míg a IV. és V. rendű felperesek részére személyenként 75.000 forintot talált szükségesnek és alkalmasnak az elsőfokú bíróság az immateriális hátrányok kompenzálására.

A Pp. 81. §-ának (1) bekezdését alkalmazva úgy rendelkezett, hogy a feljegyzett eljárási illeték az alperes személyes illetékmentessége folytán az állam terhén marad, egyéb költségeiket pedig a felek maguk viselik.

A VII. rendű felperes elállására tekintettel részítéletet hozott az I-VI. felperesek vonatkozásában.

Az elsőfokú határozattal szemben joghatályos fellebbezést a III. és IV. rendű felperesek, valamint az alperes terjesztett elő.

A III. rendű felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének kereseti kérelme szerinti megváltoztatását kérte oly módon, hogy további 142.000 forint, ennek 2013. április 18. napjától kezdődően számított késedelmi kamata és ÁFÁ-val növelten 25.400 forint költség megfizetésére kötelezze a bíróság az alperest.

Indokolásul előadta, hogy a kereset jogalapjára vonatkozóan teljes körűen és pontosan állapította meg a tényállást az elsőfokú bíróság. Mivel azonban ... Törvényszék K L ügyében 25.P.21.867/2011/15. szám alatt ítéletet hozott, amelyet a másodfokú bíróság helybenhagyott, és a Kúria hatályában fenntartott, ezért álláspontja szerint a kereset összességűsége is bizonyítást nyert. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság összekeverte a sérelemdíjat (Pp.2.§ (3) bekezdés) a nem vagyoni kártérítéssel (Ptk.84.§ (1) bekezdés e) pontja). Állította, hogy a sérelemdíj megállapításánál

szóba sem jöhet egyénként lebontva a jogsérelem személyes vizsgálata. A sérelemdíj álláspontja szerint kötelezően 500 euró/év az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata szerint, mely a keresetlevél beadásakorí árfolyammal számítva 332.000 forintnak felel meg. Hivatkozott arra, hogy helytelenül járt el az elsőfokú bíróság, amikor figyelembe vette, hogy a III. rendű felperes személyesen nem mélyült bele az ügyébe, hiszen az Emberi Jogok Európai Bírósága egyáltalán nem szokta meghallgatni a sérelmet szenvedett felet.

Állította továbbá, hogy a kisebb összegű, 500.000 forintig terjedő nem vagyoni kártérítés iránti követelések tekintetében a bírói gyakorlat már nem is igényel bizonyítást.

Véleménye szerint a diszkrimináció tilalma és a törvény előtti egyenlőség elve is indokolja a kereseti követelésében írt összeg megítélését - figyelemmel a **K L** részére megítélt összegre is.

A IV. rendű felperes fellebbezésében szintén a kereseti kérelmének megfelelő összegre kérte felemelni a megítélt kártérítést, azaz további 257.000 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Hivatkozott arra, hogy **K L** kártérítési perében a ... Törvényszék által 25.P.21.867/2011/15. számon meghozott ítélet alapján a követelésük ítélt dolog, res iudicata, azt tovább már vizsgálni sem kell.

Ő is kiemelte a sérelemdíj és a nem vagyoni kártérítés közötti különbségeket. Rámutatott arra, hogy a kártérítés összegét egyénre lebontva nem lehet vizsgálni, az eljárás elhúzódásának hatásait köztudomású tényként kellett volna értékelni.

Az ítélet 10. oldalának 3. bekezdésétől kezdődő indokolást mellőzni kérte, mert véleménye szerint az elkövetett súlyos jogsértés következményeit az ott írtak minimalizálták.

A követelt kártérítés összegét az Emberi Jogok Európai Bírósága által alkalmazott tarifa, az 500 euró/év alapján határozták meg, ezért álláspontja szerint annak csökkentése nem lehetséges.

Hangsúlyozta, hogy a felpereseket érdekelte az alapper, és amennyiben valamiféle érdektelenség alakult volna ki a felperesek részéről az alapügy kapcsán, úgy az kizárólag az „elképesztő mértékű időhúzásnak volt a következménye”. „A felperesek ugyanis egyértelműen megbuktatni kívánták a közérdekű információk elhallgatásával a társadalmat megtévesztő **Gy F** mőt, és nyilván addig voltak aktívak, amíg remélni lehetett, hogy a per eléri a kívánt eredményt. [...] felperesek számára nyilvánvalóvá vált, hogy [...] az alperesi intézmény hatékony eljárás helyett tétlenségben várja, hogy 2010. tavaszán majd a választás hozza meg az ítéletet helyette.”

Az egyenlő bánásmód és a törvény előtti egyenlőség követelménye is indokolja véleménye szerint a kereseti követelésében írt összeg megítélését.

Hivatkozott arra is, hogy 100.000 forintnál alacsonyabb összegű nem vagyoni kártérítés megítélése a jogintézményt komolytalanná teszi.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen a részítélet megváltoztatását, és a kereset elutasítását, másodlagosan az alperest terhelő kártérítési összeg leszállítását kérte.

Elismerte, hogy az alperes részéről megállapítható volt mulasztás az eljárás során, hangsúlyozta azonban, hogy az alperes mulasztását egyrészt kimentette, másrészt a mulasztáshoz a felperesek maguk is hozzájárultak.

Véleménye szerint összességében az eljárás időtartama az ügy körülményeihez mérten, különös figyelemmel a felperesek nagy számára és az ügyben keletkezett nagy számú beadványra, nem tekinthető ésszerűtlenül hosszú időnek. Rámutatott arra, hogy a keresetlevél 2007. április 25-én vált alkalmassá az érdemi tárgyalásra, ezért ettől az időponttól kell számítani a tárgyalás kitűzésére irányadó határidőt.

Ha pedig a fél maga is közrehatott az eljárás elhúzódásában, az alperes felelősségének vizsgálata során ezt az időszakot figyelmen kívül kell hagyni, az nem esik az alperes terhére a Pp. 2. §-ának (2) bekezdéséből következően. Felhívta a figyelmet arra, hogy a felperesek még 2009-ben is bizonyítékokat terjesztettek elő, kereseteiket módosították, így ezzel kizárták, hogy a bíróság

korábban érdemi határozatot hozzon. Ezért az ezt megelőző mulasztások nem róhatók az alperes terhére, nem vezethettek az eljárás elhúzódsához. Az így a felpereseknek betudható elhúzódsát leszámítva a teljes 27 havi inaktív időszakból, már nem tekinthető ésszerűtlen mértékűnek az eljárás elhúzódsása.

A kártérítés mértékét is eltúlzottnak tartotta. Véleménye szerint nem lehetett volna értékelni a kártérítés összege körében, hogy megghiúsult a felperesek azon igénye, hogy a jogérvényesítésre megfelelő időben kerüljön sor, hiszen a felperesek keresetét az alperes bíróság végül is elutasította. Csupán azt lehetett volna értékelni, hogy a bíróságnak valamennyi ügyben, még a nyilvánvalóan alaptalanul, visszaélésszerűen indított ügyekben is megkülönböztetés nélkül kell alkalmazni az eljárási szabályokat. Viszont ez utóbbi esetben az esetleges mulasztások súlyát kisebb mértékben kell figyelembe venni, mint a jóhiszeműen kezdeményezett eljárásokban bekövetkezett mulasztások esetén.

Kiemelte, hogy a felperesek egy része még azzal sem volt tisztában, hogy milyen eljárás kapcsán indult a jelen peres eljárás. A IV. és VI. rendű alperesek részére annak ellenére ítélt meg kártérítést a törvényszék, hogy az eljárás elhúzódsása lényegében részükre semmilyen érdeksérelemmel nem járt. A nagyszámú felperesi pertársaság felállítása feltehetően már önmagában is az eljárás elhúzódsát célozta.

A III. rendű felperes és az alperes fellebbezési ellenkérelmükben - tartalmuk szerint - ellenfél fellebbezésével érintett részében az elsőfokú bíróság részvétele helybenhagyását kérték.

Az I.,II.,IV.,V. rendű felperesek joghatályos fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A IV. rendű felperes a ... Ítéletáblához 2015. szeptember 4. napján érkezett beadványában fellebbezését kiegészítette, és felemelte oly módon, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatát elemezve 600 euró/év kártérítési összeget kért megítélni, azaz 2.550 euróban kérte megállapítani a IV. rendű felperes javára az alperest terhelő kártérítés összegét.

Rámutatott továbbá arra, hogy a Pp. 51. §-a lehetővé teszi a pertársaság alapítását, a Pp. 67. §-ának (1) bekezdése alapján pedig **K L** pertársat hatalmazták meg a perbeli képvisellel.

A Pp. 229. §-ának (1) és (2) bekezdéséből következően ítélt dolog már a követelésük abban a tekintetben, hogy az elbírált jogot már nem lehet vitássá tenni. **K L** pert nyert a kártérítés tárgyában, ezért a felperesek részére is jár az arányos kártérítés. Megismételte, hogy a diszkrimináció tilalma alapján azonos összegű kártérítés jár az ugyanazon károkozás folytán sérelmet szenvedett károsultaknak.

A fellebbezések alaptalanok.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a helyes jogszabályok alkalmazásával, helytálló jogi következtetésre jutott. Érdemi döntésével is minden tekintetben egyetértett a másodfokú bíróság, ezért azt helybenhagyta a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján.

A IV. rendű felperes fellebbezéskiegészítését a másodfokú bíróság figyelembe venni nem tudta a Pp. 247. §-ának (1) bekezdése értelmében, ugyanis a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet, a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében írt feltétel pedig nem áll fenn.

A joghatályos fellebbezések kapcsán az ítéletábla az alábbiakat emeli ki:

A felperesek keresetüket és az elsőfokú bíróság az ítéletét a Pp. 2. §-ának (3) bekezdésére alapította. A Pp. 2. §-a (3) bekezdésének jelenleg hatályos rendelkezése szerint az (1) bekezdésben foglaltak

teljesítésének elmulasztása esetén - vagyis, ha a bíróság egyebek mellett a félnek a perek ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát nem érvényesíti -, a fél - az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással - sérelemdíjra tarthat igényt. Ha az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztásából a fél kárt is szenved, és az a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható, a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint követelheti a jogsértőtől kárának megtérítését. A Pp.-nek ezt a rendelkezését azonban a 2014. március 15-én követően keletkezett jogsérelmekre kell alkalmazni a 2013. évi CCLII. tv. 85. §-ának (1) bekezdése értelmében.

A felperesek jogséremlme az alapper elhúzóásával merült fel, az nyilvánvalóan legkésőbb az alapper befejezésekor, azaz 2011. február 7-én bekövetkezett. Ekkor a Pp. 2. §-ának (3) bekezdése úgy rendelkezett, hogy az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén a fél - az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással - méltányos elégtételt biztosító *kártérítésre* tarthat igényt, feltéve, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban nem volt orvosolható. Nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor részítéletében méltányos elégtételt biztosító kártérítésről határozott, a felperesek által felhívott sérelemdíj helyett.

Rámutat továbbá az ítéletábra arra, hogy az eljárás indokolatlan elhúzódásának függvényében a sérelem bekövetkezte önmagában is vélelmezhető, azonban nem lehet eltekinteni a sérelmet szenvedett felek konkrét, egyedi sérelmei és az egyedi körülmények vizsgálatától sem. A kártérítés összegének egyediesítése nem jelenti az egyenlő bánásmód, illetve a törvény előtti egyenlőség hiányát. Éppen ellenkezőleg: azzal valósul meg a törvény előtti egyenlőség és egyenlő bánásmód, ha minden esetben értékeli a bíróság az egyedi körülményeket. Helyesen járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor a felpereseknek az alapper eljárásának elhúzóadásából eredő konkrét hátrányait vizsgálta.

Szóba sem kerülhet a jelen perben a Pp. 229. §-ában írt *res iudicata*, azaz anyagi jogerő, az ítélt dolog kérdése. Az „ugyanabból a tényalapról származó, ugyanazon jog iránt, ugyanazon felek” feltétele ugyanis, amely az ítélt dolog fennállásához szükséges, itt nem érvényesül. A K L által érvényesített kártérítési követelés iránti perben (... Törvényszék 25.P.21.867/2011. számú ügy) a jelen felperesek nem voltak peres felek, azaz nem ugyanazon személyek között folyik a per - még akkor sem, ha az alapperben pertársak voltak.

Az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6 cikk (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyét a bíróság ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában. A strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata szerint az államnak betudható késedelmek jöhetnek számításba e cikk alkalmazásánál. Vizsgálni kell az ügy objektív bonyolultságát, továbbá vizsgálat tárgyává kell tenni az esetleges olyan összetevőket is, amelyek az eljárás időtartamára számottevő befolyással lehetnek, így a felek magatartását az eljárás során abban a tekintetben, hogy esetleges felróható magatartásukkal hozzájárultak-e maguk is az eljárás elhúzóadásához, végül az érintett állami közhatalmi szerv saját magatartását, hogy mennyiben felelős az eljárás elhúzóadásáért. Amennyiben a perbeli késedelem a magánfélnek is tulajdonítható, az válhat a vizsgálat tárgyává, hogy a bíróság megfelelő intézkedéseket tett-e az eljárás felgyorsítására.

A jelen esetben az nem vitatható, hogy az alapper bíróságának kirívó mulasztásai hozzájárultak ahhoz, hogy a per ésszerűtlenül elhúzódjék. E tekintetben osztotta a ... Ítéletábra is a ... Törvényszék 25.P.21.867/2011/15. számú ítéletében írtakat, azaz azt a körülményt, hogy 27 hónap indokolatlan késedelem mutatható ki az alapeljárásban az eljáró bíróságok oldalán. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatából következően a bíróság felelőssége objektív, ahogy arra a törvényszék is

rámutatott. Ezért sem szervezési, sem anyagi, sem személyi- vagy eszközellátottsági hiányaira, leterheltségére nem hivatkozhat az alperes a keresettel szemben.

A kártérítés összegére vonatkozóan az egyes felpereseket ért sérelem hatását, nagyságát megfelelőképpen értékelte a Pp. 206. §-ának (3) bekezdése szerinti mérlegeléssel az elsőfokú bíróság. A felperesek hivatkozásával ellentétben az Emberi Jogok Európai Bíróságának nincs a késedelmes időszak hosszához igazodó „tarifája”, amely a magyar bíróságokra nézve is kötelezően alkalmazandó lenne. Kiemeli az ítélőtábla, hogy az 500 euró/év „tarifát” cáfolja a IV. rendű felperes fellebbezés-kiegészítése is, aki új átlagot vont az általa ismertetett ítéletekben szereplő elégtételek összegéből, és ennek alapján kívánta felemelni a keresetét, meg nem engedett módon.

Az eljárás időtartamának indokolatlan elhúzódása mellett figyelemmel kell lenni annak a jogérvényesítésre gyakorolt hatására is, ezen belül elsősorban a jogérvényesítőnek az érvényesített jogában (mint anyagi jogban) elszenvedett sérelmére. Nem hagyható tehát figyelmen kívül a jogérvényesítőnek a per tárgyához való viszonya, a per tárgya és a jogérvényesítő jogállása közötti kapcsolat, valamint a jogérvényesítéshez fűződő érdek jellege, foka és ezekkel összefüggésben az, hogy ezekre nézve az eljárás elhúzódásának milyen negatív következményei voltak. Az eljárás indokolatlan elhúzódásának időbeli mértéke csak az egyik összetevője az elégtétel mértékének meghatározása során értékelendő körülményeknek, de nem az egyetlen. Ha nem így lenne, valóban nem mutatkozna semmiféle összecsúszás az EJEB gyakorlatában, márpedig ez a fellebbezés-kiegészítésbe foglalt mintavételből is kitűnik.

A fentiek szem előtt tartásával a felpereseket megillető kártérítés összegének meghatározásakor az eset konkrét körülményei köréből nem lehetett figyelmen kívül hagyni az alábbi két szempontot sem.

Az egyik, hogy a felperesek a perlési jogukat nem a társadalmi rendeltetésének megfelelően kívánták gyakorolni. A fellebbező felperesek maguk hivatkoztak arra, hogy az alperes előtt folyt per megindításával a valódi céljuk a „megbuktatása” volt, ezért a kormányváltást követően el is álltak a IV. rendű alperessel szemben még el nem bírált keresetüktől. Csakhogy a polgári per a magánjogok érvényesítésének a színtere, nem a politikai küzdelmeké. A perben érvényesített jog érvényesítéséhez a fellebbező felpereseknek valódi, jogi érdeke nem fűződött, csak politikai és az utóbbi teljesülésével a per folytatásában való érdekelttségük is megszűnt, minthogy anyagi-jogi tartalma nem volt. Vagyis olyan jog gyakorlásában szenvedtek sérelmet, melyhez valós jogi érdekük nem fűződött.

Ez a körülmény természetesen nem mentesíti az alperest a kártérítési felelőssége alól, hiszen az eljárás tisztességes lefolytatásának követelménye a bíróságot minden körülmények között terheli, de felelőssége ebben az esetben semmiképpen sem mutathat túl az eljárási vonatkozásokon.

Mérlegelendő az is, hogy a felperesek az eljárás elhúzódásából fakadó sérelmet nagyszámú érdekközösség tagjaiként, közös „jogérvényesítés” során szenvedték el egyazon eljárásban. A 199 felperes ugyanazon egy eljárás indokolatlan elhúzódását volt kénytelen elviselni, nem 199 különböző eljárását, 199 különböző jog érvényesítésével kapcsolatban. A jogérvényesítés közössége és egységessége sem indokolja a közösség egyes tagjaira nézve lebontva magasabb kártérítési összeget, mint amit az elsőfokú bíróság meghatározott. Ennek a megfontolásnak nem mond ellent az a tény sem, hogy a pertársaság egyik tagja, **K L**, magasabb összegű kártérítésben részesült. **K L** ugyanis az érdekközösségen belül központi tag volt, az eljárás kezdeményezője, az érdekközösség és pertársaság szervezője és perbeli képviselője, az eljárás aktív résztvevője volt (pl. a II. rendű

felperes tényelőadása, ... Törvényszék 32.P.20.952/2013/8. számú jegyzőkönyv 2. oldal), a „jogérvényesítő” közösségen belüli szerepe, funkciója meghatározó és kiemelkedő a fellebbező felperesekhez viszonyítva.

Mindezekre tekintettel az ítéletábla az elsőfokú bíróság minden tekintetben helyes határozatát helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése sikertelen volt, illetékmentességére figyelemmel azonban a fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr. 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a és a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint.

Az alperes fellebbezésére kizárólag a III. rendű felperes terjesztett elő jogi képviselővel eljárva észrevételt, ezért a III. rendű felperes jogi képviselője részére 6.350 forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget állapított meg az ítéletábla a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerint.

A joghatályos fellebbezést előterjesztő III. és IV. rendű felperes sikertelen fellebbezésük kapcsán egymás között egyenlő arányban köteles megfizetni az alperes jogi képviselőjének 8.500 forint másodfokú eljárásban felmerült útiköltséget, mint perköltséget a Pp.82.§-ának (2) bekezdése alapján.

A III. rendű felperes fellebbezésének pertárgyértéke 142.000 forint, míg a IV. rendű felperes fellebbezésének pertárgyértéke 257.000 forint volt. A másodfokú eljárásban az illeték 8 %, az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerint, de minimum 15.000 forint. Ezért a sikertelenül fellebbező III. rendű felperes 15.000 forint, míg a IV. rendű felperes 20.600 forint feljegyzett fellebbezési illetéket köteles megfizetni a Magyar Állam javára, külön felhívásra a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése, valamint az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr. 13. §-ának (2) bekezdése szerint.

P é c s , 2016. február 24.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró